

Dosarul nr. 2r-340/23
2-21159013-01-2r-27072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Braga, V. Cotorobai)

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Denis Covali,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chetroi împotriva lui Denis Covali cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Denis Covali privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Denis Covali împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv,

c o n s t a ț ă :

La 27 octombrie 2021, Vasile Chetroi, reprezentat de avocatul Igor Eremia, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Denis Covali cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-3).

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chetroi.

A fost încasat din contul lui Denis Covali în beneficiul lui Vasile Chetroi suma prejudiciului material în mărime de 110 657,85 de lei și în sumă de 150 de euro, convertiți în valuta națională conform cursului valutar stabilit de BNM la ziua executării, cheltuielile juridice în sumă de 159 de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 000 de lei, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 7 406,95 de lei, cât și taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 3 702 de lei, iar în total suma de 122 925,80 de lei și 150 de euro, convertiți în valuta națională conform cursului valutar stabilit de BNM la ziua executării. A fost respinsă cerința privind repararea prejudiciului moral în sumă de 8 716 de lei, ca fiind neîntemeiată (f. d. 98, 112-119).

Prin hotărârea suplimentară din 27 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea reprezentantului reclamantului Vasile Chetroi, avocatul Igor Eremia privind emiterea unei hotărâri suplimentare.

A fost încasat din contul lui Denis Covali în beneficiul lui Vasile Chetroi cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 3 406,95 de lei (f. d. 103-106).

La 04 mai 2023, Denis Covali a declarat apel împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a apelului, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată (f. d. 110-111).

Prin încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Denis Covali privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Denis Covali împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv (f. d. 128-131).

La 14 iulie 2023, Denis Covali a declarat recurs împotriva încheierii din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei la examinare în instanța de apel în alt complet de judecată (f. d. 133-136).

În motivarea recursului, recurentul Denis Covali a indicat că nu a participat la examinarea cauzei în fond, nu a fost înștiințat despre data, ora, locul examinării cauzei, nu locuiește pe adresa indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată, reclamantul cunoștea despre acest fapt, cunoștea numărul de telefon și noua adresă de domiciliu.

A menționat că locuiește în mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu 40, ap. 104.

A precizat că despre hotărârea pronunțată a aflat la 20 aprilie 2023, fiind citat la executorul judecătoresc, prezentându-i titlul executoriu cu dispozitivul hotărârii.

La fel, a invocat că la 05 iunie 2023, la materialele cauzei a fost anexată informația de la Sectorul de poliție nr. 3 Ciocana, prin care se confirmă că dânsul locuiește împreună cu familia în mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, 40, ap. 104.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate, la 17 iulie 2023, a fost expediată la adresa electronică a recurentului, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 132).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 iulie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel de respingere a cererii depuse de Denis Covali privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depuse de Denis Covali împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Actele cauzei atestă faptul expedierii de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în adresa lui Denis Covali – mun. Chișinău, or. Durlăști, str. Gheorghe Coșbuc, 10, a copiei cererii de chemare în judecată depusă de Vasile Chetroi și a copiei încheierii din 28 octombrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin care a fost acceptată spre examinare, în procedură contencioasă, cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chetroi, fiind stabilită ședința de judecată pentru soluționarea amiabilă a litigiului pentru data de 02 decembrie 2021, ora 10:30.

Instanța de recurs atestă că, potrivit avizului de recepție a corespondenței DS8005548467AS, Denis Covali a recepționat la 04 noiembrie 2021 actele expediate de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f.d. 32).

La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în adresa lui Denis Covali – mun. Chișinău, or. Durlăști, str. Gheorghe Coșbuc, 10, au fost expediate citațiile pentru ședințele de judecată din 16 martie 2022, ora 12:30 (f.d. 38-39 verso), 09 iunie 2022, ora 09:30 (f.d. 43-44 verso), 25 octombrie 2022, ora 08:30 (f.d. 48-49 verso), însă, toată corespondența menționată a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat”.

Totodată, Completul de judecată stabilește că, instanța de fond a dispus citarea publică a pârâtului (f.d. 45, 50).

Dispozitivului hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 25 ianuarie 2023, fiind public pe portalul național al instanțelor de judecată tot la 25 ianuarie 2023.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la adresa de domiciliu a lui Denis Covali în mun. Chișinău, or. Durllești, str. Gheorghe Coșbuc, 10, circumstanță ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 100).

La 03 mai 2023, Denis Covali a luat cunoștință de materialele cauzei civile, fapt ce se confirmă prin cererea acestuia anexată la materialele dosarului (f. d. 109).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Denis Covali, la 04 mai 2023, peste termenul prevăzut de lege (f.d. 110-111).

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel depusă de Denis Covali împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 25 ianuarie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 26 ianuarie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 24 februarie 2023 (zi de vineri).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Denis Covali a declarat apelul peste termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 din Codul de procedură civilă, corect a respins cererea depusă de Denis Covali cu privire la repunerea în termen a cererii de apel.

Repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Argumentele invocate de Denis Covali precum că nu a participat la examinarea cauzei în fond, nu a fost înștiințat despre data, ora, locul examinării cauzei, iar despre hotărârea pronunțată a aflat la 20 aprilie 2023, nu confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Or, materialele cauzei atestă că, la 04 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, i-a comunicat lui Denis Covali copia cererii de chemare în judecată și l-a înștiințat despre data, ora și locul petrecerii ședinței de judecată din 02 decembrie 2021, ora 10:30. Iar, în corespundere cu art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Respectiv, prin prisma art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, Denis Covali nu poate invoca necitarea lui și necomunicarea actelor de procedură efectuate la o dată ulterioară.

Cu atât mai mult că, citațiile și înștiințările expediate ulterior de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în adresa lui Denis Covali nu au fost reclamate de către destinatar, fiind returnate instanței de judecată.

La capitolul dat sunt pertinente dispozițiile pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, care definesc „trimiterea nereclamată” ca fiind trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Din sensul normei legale precitate se deduce obligația pozitivă a lui Denis Covali de a se prezenta la oficiul poștal pentru a ridica trimerile expediate de către Judecătoria Chișinău. Respectiv, nesolicitarea sau refuzul destinatarului Denis Covali de a recepționa trimerile poștale expediate de către Judecătoria Chișinău se echivalează cu înștiințarea acestuia.

Iar, în sensul art. 106 alin. (2) din Codul de procedură civilă, persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea cauzei sau efectuarea actului procedural.

Din acest considerent, instanța de recurs nu poate reține argumentul recurentului precum că, cauza a fost examinată în lipsa sa, nefiind citat, iar instanța de judecată nu i-a comunicat copia hotărârii judecătorești, or, fiind odată legal citat și cunoscând despre existența prezentului litigiu pe rolul instanței de judecată, Denis Covali trebuia să aibă un rol activ și să dea dovadă de diligența necesară, informându-se la anumite perioade rezonabile de timp despre etapa de derulare a procesului, în scopul realizării drepturilor sale procesuale, inclusiv de exercitare a căii de atac în termenul prevăzut de lege.

În același timp, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiat și argumentul recurentului precum că nu locuiește pe adresa indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată, deoarece locuiește în mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu 40, ap. 104, anexând în acest sens caracteristica eliberată de Ofițerul de sector al SP nr. 3 al IP Ciocana al DP mun. Chișinău (f. d. 126, 138).

Or, conform avizului de recepție a corespondenței DS8005548467AS, Denis Covali a recepționat la 04 noiembrie 2021 corespondența expedită de către Judecătoria Chișinău la adresa de domiciliu a lui Denis Covali, indicată de către reclamant în cererea de chemare în judecată, și anume mun. Chișinău, or. Durlești, str. Gheorghe Coșbuc, 10.

La fel, instanța de recurs notează că, restul trimerilor poștale expediate de către Judecătoria Chișinău destinatarului Denis Covali la aceeași adresă a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat”, dar nicidecum cu mențiunea că destinatarul ar fi plecat și nu mai locuiește la această adresă.

În acest sens sunt incidente prevederile art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

Mai mult ca atât, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, adresa – mun. Chișinău, or. Durlești, str. Gheorghe Coșbuc, 10, la care a fost expedită corespondența de către instanța de fond, a fost indicată de către Denis Covali în cererea depusă la 20 aprilie 2023 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat să-i fie eliberat dosarul civil, în cererea de apel împotriva hotărârii

primei instanțe și în cererea depusă la 05 iulie 2023 Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat anexarea la materialele cauzei a caracteristicii eliberate de Ofițerul de sector al SP nr. 3 al IP Ciocana al DP mun. Chișinău (f. d. 109, 110, 126, 138).

De asemenea, faptul că adresa de domiciliu a lui Denis Covali este în mun. Chișinău, or. Durlești, str. Gheorghe Coșbuc, 10, a fost indicată și în procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 291359 din 13 august 2021 și în procesul-verbal de constatare din 29 aprilie 2021, anexate în copie la materialele dosarului (f.d. 8, 10).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă, că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redată și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către Denis Covali sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Denis Covali.

Se menține încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chetroi împotriva lui Denis Covali cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni